

כתיבה יעילה של בקשות למענק שלב אחרי שלב

חוקרי בר-אילן היקרים,

רשות המחקר שמה לה למטרה לספק לחוקרים שירות ותמיכה איכותיים, מקצועיים ויעילים.

מדריך זה נכתב כדי לסייע לכם לשפר את כישורי הכתיבה שלכם לקבלת מענק. על מנת למקסם את סיכוייכם לזכייה, על ההצעה להיות כתובה באיכות הגבוהה ביותר ובאופן מקצועי ככל האפשר.

מצגת זו באה לפשט במעט את התהליך.

היעזרו בצוות רשות המחקר כדי:

- **לאתר "קולות קוראים" וגורמי מימון רלוונטיים**
- **למצוא שותפים מחקרניים**
- **לבנות ולנהל תקציבי מחקר**
- **לקבל טיפים ושירותי עריכה מקצועית**

<http://research.biu.ac.il/>

מטרת ההדרכה

עובדה: התחרות בקבלת מענקי מחקר הופכת קשה משנה לשנה.

מסקנה: כבר לא די לחוקר לבצע מחקר מצויין, הוא צריך להוכיח גם כישורי כתיבה מעולים לחיבור בקשה טובה לקבלת מענק.

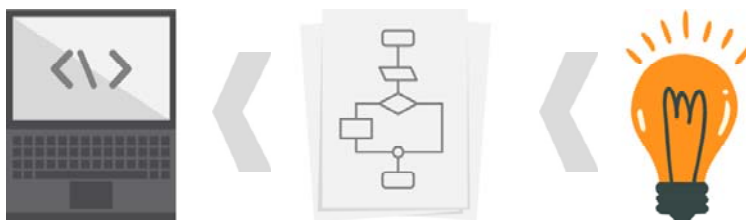

עזרה: במצגת שלפניכם מספר עקרונות לכתיבה יעילה של בקשות למענקים.

תהליך כתיבת בקשה

- גבשו רעיון טוב.
- חפשו גורם שיממן את מחקרכם.
- מצאו גורם מממן שמתאים למחקרכם.
- התאימו את הרעיון שלכם לקול הקורא.
- קראו בעיון את הנחיות הקול הקורא.
- התחילו בכתיבה: טיוטה אחר טיוטה.
- הקפידו לשלוח את הטיוטה הסופית לקריאה ביקורתית של עמיתים בעלי ניסיון מוצלח בהגשת הצעות מחקר.

גיבוש רעיון המחקר

קראו את הרעיון הראשוני שלכם, ונסו לזהות בעיה ספציפית או צורך הקשורים בו.

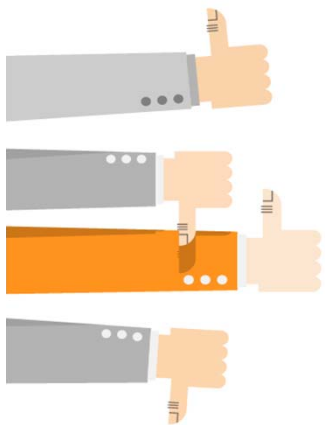
נקודה חשובה למחשבה:
קל יותר למצוא מימון לנושאים "חמים",
שלהם מחקרכם מציע גישה ייחודית
ופתרונות יעילים, מאשר למצוא מימון
לתחומים שאינם במרכז המחקר הבינלאומי
(כיום).

היצמדו להנחיות הקרן

- עקבו בדיוק אחר ההנחיות.
- וודאו שקיימת התאמה מרבית בין המחקר שאתם מציעים לבין דרישות הגוף המממן ודרישות "הקול הקורא".
- התייחסו לכל הסעיפים לפי הסדר בו הם מופיעים.
- בדקו התאמה לדרישות אדמיניסטרטיביות (תאריך הגשה, דרישות כוח אדם, סוגי גופים הזכאים להגיש בקשה, דרישות עימוד כגון גודל גופן, מרווחים, שוליים ומספר עמודים).
- השתמשו בכותרות, כפי שהן מופיעות בדף ההנחיות.

כתיבה וניסוח

- השתמשו בסגנון תקין וברור.
- השתמשו בעפה מקצועית.
- כתבו משפטים קצרים! [משפט אחד לכל מחשבה!].
- נסחו היטב את הכותרת- זכרו, מטרתה היא לתמצת את נושא המחקר.
- השתמשו בפעלים בהוראה פעילה (ACTIVE VOICE).
- הימנעו מחזרות, משגיאות כתיב ומשגיאות לשוניות.
- היעזרו בעזרים חזותיים (טבלאות, גרפים, תרשימים) כדי להדגיש נקודות חשובות, לפשט מידע מורכב, לבצע השוואות.
- זכרו, כתיבת בקשה למענק אינה תיאור של רעיון, אלא **פירוט של תכנית!**

תקציר

זכרו, לעיתים ההתרשמות הראשונה והאחרונה מכם ומבקשתכם היא של הבודק!

לפיכך, נסחו את התקציר בתמציתיות כך שיכלול:

- הצגת הבעיה או התחום שבו מטפל המחקר

- מטרת העל

- מטרות ספציפיות

- משמעות ורציונל

- הפעולות שיינקטו לשם השגת היעדים

- תכנון ניסוי ושיטות

- תרומתו של המחקר

- שיתוף פעולה עם מדענים אחרים, אם רלוונטי

מטרת המחקר

- מטרת המחקר צריכה לנבוע באופן לוגי מרשימת הצרכים
- מומלץ להדגיש את המשפט המתאר את מטרת המחקר ולהתחיל אותו בהצהרה ברורה: "מטרת מחקר זה היא ל..."
- למחקר יעיל יש מטרת מחקר אחת או שתיים
- למחקר יעיל יהיו מספר יעדים הנובעים ממטרת המחקר.

יעדי המחקר

- הגדירו יעדים מדויקים, ברורים, וברי השגה.
- הימנעו מהגדרת יעדים רחבים (כגון: "יעד המחקר הוא לשפוך אור על תחום האימונולוגיה הקלינית...").
- קיבעו יעדים הניתנים לכימות.
- תארו את חשיבותה של השערת המחקר שלכם.
- סדרו את יעדי המחקר לפי סדר פעולות הגיוני או לפי דירוג חשיבותם.
- שימו לב, היעדים צריכים להיות ברי השגה בטווח הזמן המוגדר במענק.

תכנית המחקר

- מהם הצרכים המשמעותיים עליהם הנכם מנסים לענות, והאם המחקר שלכם יסייע למילוי צרכים אילו.
- פרטו את כל הפעולות, שבהן תנקטו כדי להשיג את היעדים שאותם הגדרתם.
- שימו לב לכך שיהיה רצף הגיוני ותהליכי בין פעולה לפעולה.
- ציינו מהם פערי הידע הקיימים לשם פתרון הבעיה, וכיצד מחקרכם מקדם את התחום בו הוא עוסק, מה בו "עושה את ההבדל".
- ציינו כיצד השיטות והתוצאות שלכם מתייחסות למטרות המחקר והשאלות שלכם.
- פרטו מהן ההשלכות וההשפעות הצפויות למחקר זה, והאם ישנה סבירות, שיוביל למחקרים משמעותיים נוספים.

תכנית המחקר (המשך)

צוות המחקר

- שכנעו את הבודקים שהנכם הצוות:
- המתאים ביותר לקבל את המענק
- שיוכל לבצע ולהשלים את המחקר המוצע
- הדגישו את הניסיון, ההשכלה והמקצועיות של כל אחד מאנשי המפתח בצוות.
- הדגישו, כי בתחומים שבהם אין לצוות את הידע הנדרש, או הכישורים המתאימים לתחום המסוים, או שבמידה ולצוות אין ניסיון מספיק בתחומים אלה, הרי שתיעזרו בקבלני משנה מומחים.

תכנית המחקר (המשך)

וודאו כי:

- כל יעדי המחקר מקבלים ביטוי בפעולות המחקר שבתכנית
- תיאריתם כיצד יבוצעו הפעולות
- ציינתם מתי יבוצעו הפעולות
- פירטתם מי אחראי על ביצוע הפעולה
- הדגשתם את משך הזמן של כל פעולה ופעולה
- ציינתם היכן יבוצעו הפעולות

תקציב

מרכיבי תקציב אופייניים:

- הוצאות כוח אדם
- הוצאות קבלני משנה
- הוצאות ציוד
- הוצאות חומרים
- נסיעות והשתתפות בכנסים ובתערוכות
- תקורות
- הוצאות שיווק ופרסום (כאשר ישנה דרישה לפעולות יציאה אל השוק).

ביבליוגרפיה

- בחרו מקורות מהספרות המקצועית המעודכנת של השנים האחרונות.
- בחרו במאמרים מקוריים ולא בסקירות ספרותיות.
- נסו להתמקד במאמרים שחיברו הבודקים הפוטנציאליים של בקשת המענק שלכם.

עריכת בקשת המענק

לאחר שסיימתם את כתיבת טיוטת הבקשה:

- הניחו אותה בצד ליום או ליומיים.
- חיזרו אליה, קראו אותה שוב בעיון, וערכו אותה.
- בקשו מעמיתים שיקראו את הטיוטה קריאה ביקורתית.

מכשולים

- בכל תהליך מחקר קיימים כשלים וקשיים
- אל תחששו להציף את הקשיים, שעלולים לצוץ במהלך המחקר
- לאחר ציון כל קושי, פרטו את דרכי ההתמודדות עמו.

זיכרו,
הצפת מכשולים פוטנציאליים ולצדה,
הצגת דרכי התמודדות מועילות
לבקשת מענק משכונת.
התעלמות ממכשולים ומקשיים
אפשריים פוגמת באיכות הבקשה!

מאפייניה של בקשה טובה - סיכום

בקשה טובה כוללת את המאפיינים הבאים:

- רעיון מצוין ומקורי
- ייחודי בתחום, "חם" ועדכני
- המקדם את הידע בתחום המחקר, או בתחומים אחרים
- השערות מוצקות
- היגיון מחקרי מבוסס היטב
- מבנה מחקר הגיוני (מבחינת לוח זמנים, יעדים ועוד)
- צוות מחקר מנוסה ובקיא
- משאבים ההולמים את צורכי המחקר
- כתיבה ברורה, תמציתית, הגיונית ומשכנעת.

מאפייני בקשות שונכשלו

- חוסר התאמה ל"קול הקורא" או לדרישות המענק
- רעיון המחקר אינו מעניין ו/או אינו חדשני
- חסר רציונל משכנע
- השלכות המחקר נמוכות
- תכנית המחקר שאפתנית מדי ואינה ריאלית
- מטרות המחקר או יעדי המחקר אינם ממוקדים דיים
- בבקשות אין התייחסות לקשיים צפויים
- הסקירה הספרותית אינה מספקת
- תכנית המחקר אינה מפורטת מספיק או אינה מובנית דיה
- תקציב לא ריאלי או חורג מגובה המענק
- צוות המחקר אינו מתאים לדרישותיה של תכנית המחקר

ועדיין, תהליך הכתיבה לעולם אינו לשווא

- כתיבה מעולה מצריכה תרגול קבוע
- הפנמת ביקורות תהפוך את ההגשות הבאות לטובות יותר.

**אנחנו מזמינים אתכם, החוקרים בבר-אילן,
לפנות לרשות המחקר להשגת מידע וסיוע**

בדואר אלקטרוני:

research@mail.biu.ac.il

ובטלפון: 03-5318404